

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració : Canuda, 14, pral.

AGRAIMENT

CATALUNYA PER LA FRANÇA

SORTIU pels carrers i, cercant arreu, no hi trobareu més que silenci... El silenci de la vila és una quietut que cova... Aquells que hi regiren creuen trobar-hi una certa bellesa en la vida silenciosa, en la quietut estàtica de la vila morta... En altres temps, els esperons dels oficials de cavalleria marcaven un ritme pels curosos adoquinats de la ciutat augevina... Més, ara, sols s'hi veuen atrofiats, soldats coixos, mancos, cames arrocegant-se, braços penjant, caps envenats i pits contusionats. Aquests herois tan dissortats pensen més en els companys desapareguts i en la ignorància de l'esdevenidor que no pas en les propies misèries i en les tombes que encare resten obertes!

En la pujada que condueix al balcó, des del qual s'obria la plana augevina i el Loire, una paret, una reixa o una porta assenyalada per *Hôpital auxiliaire* ens indica un refugi de misèries, de dolor, lloc on la quietut i el silenci hi fan estada... Més, quina impressió més trista causa el veure abandonades, per arreu d'aquell hospital, les velles inscripcions: Classe d'escriure, Classe de dibuix, Aula de física, Biblioteca... Ara [és morta la ensenyança; ja no s'ensenya res... ni dibuix, ni lletres, ni ciències. Ara no es guarden, com abans, els fruits intel·lectuals sembrats i recollits pels alumnes d'aquelles aules, car, ara, els que hi viuen no ho són pas escolars, com tampoc ho són les formoses damiseles que curen d'ells... Tot s'ho emportà l'avariciosa guerra!

On són les cares enjogassades de les col·legiales? On trobaràn, ara, lloc per als seus maliciosos i infantívols jocs femenins? On veuràn les flors que s'esvaeixen al perfum de llur curiositat?

Una ombra passa pel pati... No és la noia de cabells daurats i ulls blaus, com s'hauria endevinat abans, no; és un home, de rostre esprimatxat i colrat pel sol, de bigoti rogenc, d'ulls sinistres i vestit mig militar mig paisà, no té res de semblança amb una col·legiala. Arrocega les cames i marxa penosament, groller, intimidat i abatut, esquivant gestes de dolor i de lassitud... A terra, un diari se

Grup de convalecents en el pati de l'Hospital Compt. 38
Entre ells, el voluntari català Francesc Amiel

l'emporta el vent. Era un professor. Professor ben migrat. La escola ha imitat a la vila; ella ha mort, també; el que fou franca joia escolar, és, avui, la quietut pesanta d'un hospital militar. Fadigats, assedegats de compasió, cercant la pau i el descans, quan arriben a l'hospital, els plau la quietut. El repòs és la vida per a aquell que ha passat les hores, les eternes hores de lluita i de treva. L'hospital és llur

consol i llur reconfort per a les noves gestes que, per la victòria de la causa que defensen, han, encare, de portar a cap.

La gran caritat de la França ens obrí els braços... Què és el que hem fet per a rebre'n tan bella recompensa? A la fi, res. Nostre deure! Quan, assedegats d'aventures, oferirem nostra sang per la redempció d'un poble bàrbament esmicolat i d'una nació en perill, és que cotejarem nostre entusiasme? No. El donarem per res, perquè el cor ens deia, que si bé la mort és trista, més trista i àdhuc vergonyosa és la baixesa. I ho férem, sense voler acceptar l'almoïna, perquè teníem sang a vessar, i aquesta

sang és per al poble que aimem i per a que renaixi, de llurs runes, la seva llatinitat. Pensarem que un cor amorós ens obrís les portes d'un hospital? Els que havíem pensat en la gran lluita dels pobles, sospitàrem, potser, les misèries de la guerra? Ho sapiguérem, per endavant, els horrors que contenia, en tant que, obrint-se el cel, es glaçaven els cors de fret i de terror? El blanc llit de l'hospital no el vegérem pas. En la quietut, apartats de la guerra, lluny del canó i de les batalles, sense perill, sense sofriments i sense gloria, patint el silenci de l'hospital, no ho pensàrem mai.

Més que amor hi trobem en la mirada plena de compasió de la infermera: ella sofreix de vostres ferides, ella plora de nostra pena i fins comparteix el nostre dolor. Els seus ulls, plens de misericòrdia, vessen el bàlsam de la bondat. Comprenen el sacrifici, saben el que és el dolor, veuen la guerra, no per la egoista mirada d'una família endolada, sinó pels ulls de la experiència, per la vista de la sang. Són ardides i fines, carinyoses i enjogassades, les infermeres de la França. Qualque hauria vist el dolor, al lluny, fonent-se en el somni, desapareixent en l'horitzó. No fitaren les seves mirades, més que amb misericòrdia, a les misèries dels altres. La guerra les llençà de la llar, decidides i valentes, curullant de fè en la seva humanitària missió, cercaren el perill. Res temeren, malalties infeccioses, ferides repugnants, desagraïment

El voluntari català Enric Gramage

dels uns i malignitat dels altres, a tot s'aventuraren. Elles són les que, en els vostres fronts esblanqueïts, i quan la fadiga us ferma els ulls, hi depositen el bés de la caritat!

Oh, bella terra de França, quins tresors tan grans s'hi guarden dins els teus cors femenins! Oh, bella terra de França, quan rica ets d'amor i caritat! Les teves germanes de raça llatina, com deuen envejar-te! No rebs els soldats amb llorers, no, que els rebs amb llàgrimes. No rebs els malhaurats amb flors, sinó amb maternal amor. Oh, bella terra de França, no ho sabs pas, tu, el que serves en el teu sí; no ho sabs, ni pots capir-ho, el que et reserva l'esdevenidor, car és tan immensament bella la esperança que la caritat ens fa obirar...

No podrem pagar-te mai el nostre deute de gratitud. Arreu direm la teva bellesa, arreu pregonarem el teu amor, enlairarem el teu noble sacrifici. Hem donat la sang nostra per a la teva vida. Morirem pronunciant el teu gloriós nom, oh, dolça França! Així, potser, haurem complert el nostre deure. I, encara, damunt les nostres tombes, la França eterna hi depositarà llur maternal bés d'agraïment i d'amor...

A aquella que té els ulls bruns i serens... A aquella que ens embolcallà amb el mantell reial i mitològic de la il·lusió. A aquella que ens fa rialler l'horitzó de l'èxit, joïós el trist hospital, bell l'esdevenidor, què li deurem? La vida de soldat ens allunya i separa massa per poguer-nos ajuntar. La sang de tots dos és roja, sí; més a la una hi ha blau del Mediterrani, mentre en l'altra s'hi barreja blau del cel brillant del Poitou... Per a provar-te la meva franca regoneixença, vessaré, per tu, la meva sang catalana. I aquesta sang vessada per la vostra França clourà el darrer article d'amor per tu, de pietat per la teva patria i d'esperança per l'esdevenidor de la llibertat!

MELCIOR FERRER

Després de la vaga del dia 18

La nostra Barcelona

A la protesta que la vaga general de vint-i-quatre hores representava, ja vàrem dir la setmana passada que no havia de cercar-s'hi altra significació que la única que, lògicament, podia tenir, o sigui: la demostració evident i palpable de que, malgrat violentment no es demostrà, al poble, als nuclis treballadors, no els és, actualment, possible viure sense les privacions i penalitats de costum, però augmentades i agreujades pel considerablement exagerat encariment de la vida.

Aquesta impossibilitat de viure, aquesta penúria que travessa el règim domèstic dels estaments humils, havia de portar-se al carrer, i, en exterioritzar-se i pendre l'aspecte de gran i imponent protesta que es condensa en un rotund advertiment als Poders directors de l'Estat i a les superbes classes burgeses que a la ombra llur amb la vida del poble especulen, havia de merèixer, ja que no va ésser possible a Barcelona, l'adhesió, en absolut, de tota la ciutat, al menys el respecte d'aquells homes que, essent obrers, no els plau confondre les llurs energies, activitats i accions amb les accions, activitats i energies d'aquells altres homes que a tothora, lògicament, només que com a obrers poden actuar i manifestar-se.

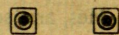
Per vergonya del fi de protesta que amb la passada vaga és perseguia i per vergonya, també, dels aburgesats temperaments que no sols no la secundaren sinó que àdhuc la blasfemaven, la ciutat de Barcelona no s'hi adherí pas, amb unanimitat, al moviment del dilluns passat. Mentre a les barriades extremes, aquelles que són integrades pels que treballen i produeixen i no poden viure, tothom secundava l'actitud vaguística dels que organitzaren l'atur, el centre de la ciutat, restava insensible a l'acte serè, imponent, majestuós, que la consciència dels proletaris barcelonins i d'altres pobles de Catalunya i de l'Estat, en aquells moments, realitzava.

I és que la immensa majoria dels que a la vaga no s'adheriren, són els que, amb mansoia ironia, es preguntaven si després de transcorregudes les hores que estava anunciat que la vaga havia de durar, fóra un fet l'abaratiment de les subsistències i la normalització del nostre viure quotidià, i és, també, que els que al moviment vaguístic no varen ajuntar-se són, en general, els que posseeixen, no pas una conformada i mística resignació que els permet suportar tota la duresa de les grosses penalitats, però, sí, un esperit totalment dominat per les pràctiques, costums i interessos burgesos que encara que, en tots instants, lesionen la llur sensibilitat i els converteixen en víctimes directes d'aquells, no, per això, tenen halè per a rebel·lar-s'hi i sumar-se a les rengleres dels que lluiten per la renovació i transformació de la societat i són, per tant, contraris a l'actual estat de coses.

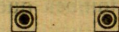
A la protesta portada a cap pels obrers el passat dia 18 hi havien de figurar tots els homes no pertanyents a les classes burgeses..... I havien de figurar-hi i havien de tenir interès en que assolís el major i més falaguer èxit, ja

que la causa, els motius que incitaven el proletariat vers la protesta són sentits, anc que moltes voltes no confessats, per tothom, sempre que aquest tothom no faci dependre directament la seva manera de viure del present sistema social, que confereix atribucions amplies i assortides de benestars de tota mena als homes que, per ésser de posició opulent, tenen el dret de condemnar a un suplici perpetu aquells altres homes que han de anar a raure i eixoplugar-se dessota les organitzacions de treball que laboren i fomenten, només, l'amuntegament de riquesa individual a favor d'un reduït nucli de capitalistes.

La Barcelona que no va sumar-se, dilluns passat, a la vaga decretada per voluntat de la total organització obrera, estem segurs que és la Barcelona que protesta de qualsevol ínfim àrbitri que l'Ajuntament imposi i organitza manifestacions i tancaments de portes quan de l'assoliment de certes aspiracions de caràcter polític, beneficioses, més que per a ningú, per al capitalisme, es tracta... I aquesta Barcelona—diguem-ho—no és pas la nostra, car nosaltres la concebim—i així l'aimem—redreçant-se, arrogantment, contra totes les injustícies i no pas indignant-se i agitant-se, solament, per tal d'aconseguir egoistes benifets materials o protestar de la imposició d'un tribut municipal que, mantes vegades, la seva aplicació, és lògica i justiciera en excés.

Nacionalistes: Porten LA NACIÓ a la fàbrica, al despatx, al treball i a tot arreu on pugui guanyar-se un català per a les nostres idees. Que la veritat sia coneguda i emmeni la voluntat del poble

Per la Lituania

La malhaurada situació de la nació lituana ha produït un moviment de pietat universal. Un dia fou Benet XV qui primer que ningú envià un donatiu personal. Fa poc fou el president Wilson qui feu una crida a la població nord-americana i autoritzà una capta en tots els Estats Units. Avui ens arriba la nova de la consituïció d'un Comitè suec Pro-Lituania, presidit pel alcalde de Stockolm, el qual ja ha remès nombroses quantitats al Comitè Central de Suïssa.

Aquest darrer Comitè, transferit a Friburg, acaba de fer una nova crida als sentiments humanitaris dels països neutrals, tant per a socórrer la població civil de la Lituania ocupada com per a alleugerir la dissòrt dels trenta-mil presoners lituanians que hi ha a Alemanya.

El Comitè barcelonès Pro-Lituania ha rebut, fins avui, els següents donatius:

J. Garriga i Massó	25 ptes.
Enric Rafols	25 »
Teresa Maseras	10 »
A. Suñol	25 »
J. Solé i Pla	5 »
Total	90 ptes.

La subscripció segueix oberta a la secretaria del Comitè, Plaça de la Universitat, 4, 2.ºn, 2.ªa.

Cap d'Any Català

GRAN FESTIVAL PATRIÓTIC

ORGANITZAT PER LA

JOVENTUT CATALANISTA DE BARCELONA

(ADHERIDA A LA UNIO CATALANISTA)

A PROFIT DE LA ENSENYANÇA CATALANA I DE LA NOSTRA PREMSA DE BARCELONA

ORFEÓ:

SCHOLA ORPHEONICA

COBLA:

LA PRINCIPAL DE CASSÀ DE LA SELVA

Palau de Belles Arts

Dia 1 de Gener a la tarde

NO SÓN CULPABLES

Es sovint que, els enemics de Catalunya, en oposar-se a les nostres justes i legítimes aspiracions reivindicadores de la nostra nacionalitat, retreuen, tant des del Parlament com des de la Premsa, el nostre actual estat de desnacionalització.

Els qualificatius —diuen ells— que vosaltres els nacionalistes catalans ens apliqueu de dominadors, opressors, etc., són profundament injustos. Dieu que és una cosa execrable, justificadora de totes les abominacions i de totes les violències, el que, a Catalunya, no sigui la vostra llengua la que s'usi en tots els organismes de caràcter oficial, corporacions administratives, tribunals i altres dependències de justícia, centres d'ensenyament, en tots els seus graus i aspectes, etc., i, no-gens-menys, vosaltres, els catalans, que tant us vanteu d'estimar el vostre verb, que tant dieu que us sentiú adolorits quan se us priva de usar-lo, en una infinitat de aspectes de la vostra vida, empleeu, sense que ningú, absolutament ningú, us hi obligui, l'idioma que el qualifiqueu de imposat, postergant vergonyosament el vostre.

A les nombroses llars catalanes que s'hi utilitza el castellà, s'hi exerceix o s'hi ha exercit coacció de cap mena a l'objecte de que s'hi bandegi la llengua catalana?

Us obliguem, per ventura, a que, en escriure-us, feu ús de la nostra llengua?

Qui us impideix que els diaris de Catalunya surtin escrits en català? I, no obstant, de disset diaris que a Barcelona es publiquen, dos, només dos, estan escrits en català. Uns deu-mil exemplars escassos tiren aquests dos diaris, i molts més de dos-cents-deu-mil ne tiren els altres quinze quotidians. És sols, doncs, una vintena part, i magra encare, de lectors catalans de diaris que prefereix rebre el nodriment intel·lectual que el diari suposa en llengua pròpia.

Qui us priva de representar teatre integralment en català? Ningú. I, no-gens-menys, la vostra escena es neuleix miserablement...

Posem també cap obstacle a que useu la llengua catalana en la vostra vida comercial? Dificultem, per ventura, el que els rètols dels vostres establiments estiguin escrits en català? Posem cap entrebanc a la circulació de la correspondència comercial escrita en la vostra llengua?

Us queixeu de que l'ensenyament oficial, en tots els seus aspectes i graus, sigui donat, a la vostra terra, en llengua forastera, més us prohibim que fundeu institucions privades de cultura a base de la vostra llengua? Podríeu acusar-nos de despotisme si actuèssim com fa l'Alemanya — amb relació a aquest aspecte lingüístic de l'ensenyament — amb els polacs que hi viuen sotsmesos. L'ensenyament oficial que a la Posnania es dona, no sols és administrat tot en l'idioma tudesc, sinó que, en tot aquella part de la Polònia, no s'hi permet establir cap escola privada a base de la llengua del país. Nombrosos són les escoles no

oficials que a Catalunya existeixen; amb prou feines si arriben a una dotzena aquelles en les que hi bategui el vostre sentiment qualificat per vosaltres de nacional.

No digueu, doncs —acaben—, que Catalunya sigui una patria opresa. No us pario-neu més amb Bohèmia, Finlàndia, Eslovènia, Alsàcia, Lorena i altres nacionalitats veritablement dominades, els individus que integren les quals aprofiten totes les oportunitats que se'ls presenten, fan ús de totes les llibertats que encare els resten, per a evidenciar, ben clarament, ben orgullosament, ben valerosament, la seva qualitat de fills de les matèixes.

Davant de aqueixos retrets dels castellans, la majoria dels patriotes de Catalunya, bons i senzills patriotes, profereixen les més terribles execracions, els més durs anatemes, les més agudes rallerries, fins els més grollers insults contra aquells compatriotes nostres que, per tenir anestesiat, dormit, el sentiment nacional, cometen, sovint, mancaments contra Catalunya.

Ells —diuen els patriotes a qui al·ludim— són la majoria del nostre poble, i, com que, aquest poble, Catalunya, el formem tots, nacionalistes i desnacionalitzats, hem de convenir que el fet d'ésser més aquests que aquells és la causa de que Catalunya es trobi descaracteritzada, descatalanitzada, desnacionalitzada...

Qui els obliga, aqueixos catalans, a traïr la seva patria? Qui els priva que la estimin i la serveixin?

Els governants de l'Estat els hauran pogut pendre, els han pres, la llibertat política; més no els poden haver arrabacat la llibertat de l'esperit. Aqueixa llibertat, que no es pren ni es dona, aqueixa llibertat, que, perquè la majoria dels catalans no són prou conscients, ni la tenen ni la enyoren...

Volem defensar-los els nostres desnacionalitzats. Volem evidenciar-la, la ignocència dels mals fills de Catalunya. I volem, també, pregonar i justificar la repulsió que ens inspira la conducta dels governants centralistes quan retreuen la nostra desnacionalització.

Ho està, Catalunya, de desnacionalitzada; no hi viu l'esperit netament català a l'ànima de la majoria dels nostres compatriotes; és cert que, la majoria de aquests, no la estimen ni la enyoren la llibertat de Catalunya.

Pero, cal dir-los, a aquests subjectes que retreuen la descatalanització en que es troba la patria nostra, que són ells els que l'han descatalanitzat. No n'han tingut prou amb arrabacar-nos la sobirania política, desposseint-nos de les nostres atribucions d'Estat, sinó que, amb el fi de que no ens adonèssim de aquesta usurpació, han esmortit la consciència nacional catalana, ens han desnacionalitzat tant com han pogut.

És el comble del cinisme retreure'ns, encare, els nostres mancaments nacionals, el

nostre desamor a Catalunya, quan són ells els que han treballat i treballen per a fer-nos-la odiosa i ridícula la nostra veritable patria.

Cal repetir-ho una i mil vegades: valent-se de les facultats que la detenció de la sobirania de Catalunya, perduda definitivament l'any 1714, els atorgava, els dominadors nostres *castellanitzaren* — substituïren l'esperit català per l'esperit de les terres de Castella — tots els aspectes i tots els graus de l'ensenyament que a la nostra terra es donava. I, com que la majoria dels homes, en tots els temps i a tots els pobles, són d'esperit conformista, conservador, es mouen segons els impulsos externs i no per iniciativa pròpia, i com sigui, també, que el lloc on els principis i les idees s'inculquen amb més eficàcia és la escola, car quan els infants comencen a anar-hi l'ànima està verge de tota noció docent, res té, doncs, d'estrany que la majoria dels catalans neguin i ofenguin la patria pròpia.

Què té de rar que la major part dels catalans tinguin preferència i simpatia pel teatre, pel llibre, per la revista, pel diari, per la llengua de fóra de casa, i, en canvi, es mirin indiferents tots els aspectes de la nostra literatura, quan, a la escola, no se'ls ha donat cap noció tècnica de català, no se'ls ha fet estimar el verb de la raça, però han rebut, amb més o menys imperfeccions, coneixements de llengua castellana?

Què té d'estrany que la majoria dels catalans prefereixin més les coses de gust castellà que les de sabor catalanesc, quan, a la escola, se'ls ha insensibilitzat, se'ls ha atrofiat, el sentiment català, però se'ls ha empeltat el sentit castellà?

Els resultats són idèntics, anc que amb relació a un ordre de coses distint, [del que succeiria si se'ls hagués anul·lat un sentit corporal i se'ls n'hagués inculcat i conreat desmesuradament un altre.

En aquest estat no podrien fruir de tot allò que, pel seu caràcter, cal, per tal d'heure'n esment, la existència de aquell determinat sentit que tindrien destruït, més, en canvi, per mitjà del sentit desmesuradament desenvolupat, estarien en condició de poder apreciar tot allò que, per la seva naturalesa, és precís, per a tenir-ne coneixement, la presència de aquell determinat sentit que ells tindrien conreat amb desmesura.

I, encare, si aquests catalans desnacionalitzats no estan, ara, completament castellanitzats, es deu a que, fóra de la escola, rebien, tant quan encare hi anaven, com quan deixaren de anar-hi, impressions, impulsos, en diferents graus de intensitat, de caràcter catalanesc.

Si tota Catalunya no està, avui, desnacionalitzada, si el catalanisme existeix, es deu a que, si bé és cert que la majoria dels homes de totes les èpoques i de totes les latituds són d'esperit conservador, és cert, també, que una minoria d'ells són d'esperit renovador. Són,

aquests, els homes que transformen la societat i fan que progressi cada dia més!...

Foren els catalans de més agut esperit reformista els primers que es lliuraren de la educació castellana que a la escola havien rebut i, de una manera molt feble, encare, afirmaren llur veritable patria: Catalunya!

Aquest sentiment català, tot just nat, es propagà als homes que els seguien en ésser innovadors, i així anà augmentant el nombre dels reconstructors de la nostra nacionalitat. Però les masses immenses de catalans de idiosincràcia conservadora continúen i continuaran essent descatalanitzades.

I si el nacionalisme català no procura, per un mitjà o altre, que, *de ara en avant, tots els catalans rebin una instrucció i una educació sadollades de un fort esperit català*, sempre, sempre, la major part del nostre poble estarà desnacionalitzat; sempre, sempre, la majoria dels nostres compatriotes negaran la nació catalana.

I nosaltres, els nacionalistes catalans, no tindrem dret a censurar-los.

R. RÀFOLS I CAMÍ

Dels pobles oprimits

Jugoslavia

HEU'S-AQUÍ, en poques paraules, el programa del Comitè Jugoslau, suara fet public pel caracteritzat membre del Comitè Jugoslau, en H. Hinkovic: Deslliurar-se del jou estranger que pesa damunt els jugoslaus — serbis, croates i slovens —, la unió amb els seus germans de Sèrbia i Montenegro i la seva constitució en un sol Estat independent, sots la dinastia de la família reial de Sèrbia. La Sèrbia, que és qui aguanta nostra bandera, no té pas una voluntat conqueridora insaciable; els seus sobrehumans sacrificis no tenen altre objecte que deslliurar i unificar la nostra raça.

La costa oriental de l'Adriàtic, és fa des de tretze segles que l'habita el nostre poble, ètnicament jugoslava. Això és un fet indiscutible. La Dalmàcia, compta, apenes, 18.000 italians contra 610.000 serbi-croates.

Les aspiracions dels estremistes italians damunt nostra costa, com a compensació dels sacrificis fets per Itàlia, són injustificades. És que som, encare, en el temps del Congrés de Viena, on es formà una nova carta d'Europa sense tenir per a res en compte la opinió de les nacions interessades?

No fan, els aliats, aquesta guerra per deslliurar les petites nacions del llur esclavatge? Voldria Itàlia cobrar-se la seva col·laboració a la victòria amb un troç de carn tallada del còs viu de la nació jugoslava.

Les raons estratègiques són encare menys sostenibles. Per les raons estratègiques, invadí l'Alemanya a Bèlgica i se la guardaria si pogués; aquestes raons són profundament immorals, i, en el nostre cas, completament fútils.

La realització del programa jugoslau, suposa la desaparició de l'Austria-Hongria com

a Estat. Contra qui, allavors, tindria necessitat la Itàlia de garantir-se estratègicament? Contra els jugoslaus que no tindran, després de la guerra, ni una arma, ni tansols els mitjans per a pensar en fer una esquadra? A més, la Itàlia, tenint Otranto, d'un costat i Val-lona, de l'altre, podrà, desapareguda l'Austria-Hongria, tancar l'Adriàtic com un llac. Per què, doncs, fer que els Balkans, continuïn essent un perill constant per a la pau d'Europa?

Temem una Jugoslavia potent, i preconditzen, al costat d'una Sèrbia engrandida, una Croàcia autònoma amb un príncep rus, sots la protecció d'Itàlia.

Malgrat la continuada cançó enfadosa que anem sentint, de tant en tant, per part dels grans d'aquest món, damunt la Justícia i el Dret, nosaltres, els petits, no gosàrem mai esperar la realització de les nostres aspiracions nacionals, si elles no concordessin amb els interessos intrínsecs de les nacions aliades. Formant un bloc territorial continuat, poblat d'una raça homogenia, la Jugoslavia fóra una barrera contra les ambicions germàniques cap a l'Adriàtic i l'Egeu. Una Croàcia autònoma, no fóra més que una altra Albània. Fóra un desastre pels jugoslaus.

I més, encare: és que la Croàcia és una colònia de negres d'Àfrica, que no gosarien facturar-li un príncep i un protectorat estrangers? Tots els Estats jugoslaus que han començat la seva reconstitució, s'han inclinat cap a la unificació de la nostra raça. És un somni milenari.

Per ell la nostra raça ha vessat torrents de sang, per ell sagna, encare, avui, i no cessarem de lluitar i aquest somni no s'esvairà, mentre respiri una ciutadà jugoslau.

Lituania

Una recent informació de Lituania diu que d'ençà de la ocupació alemanya el país es troba amb tota l'administració local elegible sospesa, essent reemplaçada per l'administració militar i civil alemanya. Han estat disoltes i prohibides totes les societats de caràcter cultural i econòmic. S'han sospès tots els periòdics redactats en la llengua del país. Sols es publiquen fulles periòdiques alemanyes. Sols s'ha consentit la publicació d'un diari lituanià i encare imposant-li un caràcter oficiós.

L'alemany és imposat per força en totes les escoles lituanianes, havent-se castigat els mestres que s'han oposat a tan arbitrària mesura. Centenars de professors lituanians que es resistien a ésser els dòcils instruments de la germanització del país han estat deportats a Alemanya. L'instaurador d'aquest règim germanitzant és el príncep Isenburg Birnstein, que exerceix les funcions de governador general de Lituania.

Per altra part, la població lituaniana ha sigut advertida que tots els homes de 16 a 60 anys estaran sotsmesos a la obligació del treball forçat. Per tant, si convé, se'ls trelladarà a altres països. Segons confessen els mateixos alemanys, a Lituania hi manquen homes per als treballs agrícoles: no es comprèn, doncs, a què pot obeir la precedent sol·licitud de l'administració actual, car essent com són els lituanians essencialment agricultors, si sols es tractés de conrear la terra no caldria que es moguessin de llur país. El treball obligatori en qüestió consisteix, en conseqüència, en procurar contingents d'obres a la indústria i a l'agricultura alemanyes.

La pintura catalana (*)

A casa nostra, avui, la pintura giravolta, gairebé tota, alentorn de la escola francesa; i dic «escola» volent incloure-hi totes les tendències franceses de un segle a aquesta part; des dels precursors de la escola de Barbizon fins els apòstols de la mateixa; des de les exuberances de un Delacroix fins les exasperacions de un Courbet, fins els mestres de l'impressionisme, finalment, com Pizarro, Cezanne, Monet, Degas, etcètera.

Cal, només, donar un lleuger cop de vista sobre el que es produeix a Catalunya, per a donar-se compte, totseguit, de la influència grossa que ha exercit, a la pintura catalana, aqueix seguici de tendències i escoles que ha portat la França, després de lluites obstinades, a la davantera del món pictòric; procediments, tècnica, sistemes i àdhuc assumptes, tot ha estat tractat, a la terra nostra, a l'estil dels mestres francesos, i, ara, darrerament, fins en competència amb ells mateixos, en la part referent a la exasperació—de Courbet—de que parlava.

Què fer, doncs, davant de tal intrmissió? Jo, amics, crec que és profitós estudiar en les obres dels mestres, particularment els de la última etapa, i sentir-ne la influència inevitable en les primeres èpoques, si voleu; però, entre aqueixa emulació noble, pròpia de les incipències artístiques, i les imitacions retrogradants i servilment aduladores, hi ha una sima immensa.

Per ventura, aqueixos mestres de l'impressionisme haurien determinat cap avenç a la pintura, laborant influïts per una escola estranya?

Precisament, és aquest el seu mèrit: llur

Biblioteca de Comunicació

i Hemeroteca General

(*) Aquest treball fou llegit pel seu autor a l'acabament de l'àpet amb que l'honoraren, el dia 7 de l'actual, un bon aplec de admiradors amics que volgueren, així, solemnitzar la clausura de la Exposició que, tan falaguera, acaba de celebrar a les Galeries Tifanias.

SEGELLS AL·LEGORICS

A PROFIT DELS VOLUNTARIS
CATALANS QUE LLUITEN EN PRO
DELS AL·LIATS

A la nostra Redacció s'ha posat
a la venda la

PRIMERA SERIE

Preu: UNA PESSETA

personalitat, aqueix segell indeleble, que no pot confondre's; ésser ells, i res més que ells; sentir debatre's, a l'esperit seu, l'anhel de renovació: aquest sentiment ha estat la norma que ha format i distingit la pintura a França. Per això ha esdevingut castiçament francesa.

Més, nosaltres, pobres, desvalguts, encare, en afers de tradició pictòrica, per què no intentem crear una escola, en pintura, nostra, ben nostra, amarada de catalanitat?

De les reformes innovadores, aprofitem-ne, sempre, bò i seleccionant-les, la espiritualitat que les informa; jamai, emperò, valent-nos dels mateixos elements subjectius de les modalitats artístiques que ens proposem estudiar; perquè els procediments, en transportar-los, en transplantar-los, de un poble a un altre poble, perden l'agre que ha de servir, a través de les centúries, les labors de la seva terra, i desnaturalitzen les obres exòtiques a la interpretació i execució de les quals s'han adaptat aquells procediments estranys.

No tenim costums ben nostres, ben típics i característics? No tenim una personalitat definida i completa?

Per què, doncs, no la donem en còs i ànima a la pintura? Per què no pintem la vida de Catalunya, infondint-li l'esperit nostre, la espiritualitat de la raça?

Per què esmercem el temps i els colors i la intel·ligència, inspirant-nos en costums i figures de fòra de casa, pintant *chulos* i *chulas* i tota la *chulaperia andante i moviente*, transformant Catalunya, en l'aspecte pintoresc, en un paisatge de *abanico*, de *pandereta* i de *chromos de cajas de pasas*?

Ai, amics! És ben trist confessar-ho!

Així com, a altres terres, totes les arts bel·les caminen juntes, harmoniosament agermanades, fent via, per la drecera de marges florides i ufanoses, vers l'ideal de perfeccionament humà, aquí, a Catalunya, les belles arts ambulen disgregades, desorientades, inconscients de la influència social de la seva labor!

Si Catalunya, en el terreny de la literatura, ha assolit, arreu del món, els cimals de la glòria, amb la seva personalitat ben determinada, per què no ha entrat, també, al tabernacle de les artístiques consagracions?

Aqueixa lamentable diferència consisteix, al meu criteri, en que, a la terra nostra, els literats, prosistes i versaires, en una majoria feliçment notable, sempre, han sentit la patriòtica inspiració catalanesca de la raça.

En canvi, els artistes, particularment els conresadors de la pintura, en una gran i desencoratjadora proporció, a Catalunya, no els mou pas l'esperit, l'ànima de la patria mare, quan pinten...

Cò'm voleu, doncs, que, sense amor, neixi i es faci gran la pintura catalana? Cò'm voleu que, sense amor a la terra nadiua, es reproduixin, amb sinceritat artística, les entranyes de les valls floreixents, i les cimeres i les vesants, de opulentes policromies, dels puigs, de les muntanyes, de la nostra Catalunya?

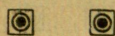
Cò'm voleu que, sense bategar el cor, es concebeixin i es plasmin els costums patriarcal·ls de les gents de les terres altes catalanes?

Cò'm, voleu, per acabar, que, sense sentir les mateixes angoixes i els propis dolors que sofreix el poble productor de la terra baixa, s'hi donin els colors de la realitat crua, a les

manifestacions de la vida popular, amb totes les seves diferències i lluites, per a fer-ne sorgir la obra que, en estigmatitzar els arbitraris poders estatals, ensems sigui exemplar i educadora de la consciència pública?

El dia que als artistes, als pintors catalans, els hagi arribat a l'ànima un raig de llum de l'ideal suprem que, com a foc sagrat, crema perpetuament al sinus col·lectiu de la espiritualitat de la patria nostra, aquell jorn venturós, amics meus, després de haver-se deshabillat de l'exòtic indument que han vestit fins ara, els conresadors de la pintura catalana, bò i purificats, dignificats, artísticament, entraran al temple de les arts bel·les; i, aleshores, la literatura, a casa, fins avui, tota sola, haurà trobat una bona i digna companya, per a poder, plegades, agermanades, expandir, per tota la faç de la terra, les llavors fecundants, les generoses ideologies per al conreu i servei de les quals foren creades, i, de tornada a la llar pairal, rebre la benedicció de Catalunya!

FAUST RENOM

LA ESCLAVITUT DEL POBLE BELGA

L'amable invitació que a marxar de les terres de l'Estat el Govern espanyol va dirigir a en Maeterlinck, va privar que el poble de Barcelona pogués escoltar la veu d'aquell gran escriptor de la Bèlgica. La conferència que havia de donar al teatre Novitats, és aquesta. Llegiu-la, puix en ella s'hi condensa tota la fina espiritualitat del fill de l'exemplar poble que l'Alemanya pretengué anorrear.

ABANS que tot, dec pregar-vos la major indulgència per la mediocre conferència que aneu a escoltar.

En emprendre aquest viatge, ignorava, en absolut, que anava a tenir l'honor de parlar a Barcelona, que és un centre literari molt temut a l'estranger, perquè se sab que, essent preclar com cap altre, té dret, també, a més altes sol·licituts.

Jo no m'hauria aventurat a presentar-me aquí sense una vasta i prudent preparació; les circumstàncies, però, em col·loquen al davant vostre quasi desproveït de tot, i, a més, sense altre recurs, defensa, o excusa, que les que vulguin atorgar-me la paciència i la bona voluntat vostres.

Hauria volgut, de haver disposat de algunes hores de recolliment, parlar-vos del gran poeta Emili Verhaeren, que la Bèlgica infortunada acaba de perdre en un accident espaioridor; en un accident que simbolitza, en alguna manera, llur destí, puix que el millor i més gloriós trobador seu, com ella, ha estat eixafat per una força brutal i monstruosa que no res té de humana. Diríem, veritablement, que aquest destí s'encarnica en aquesta Bèlgica desventurada, que creia haver tocat el fons de la desgràcia seva, que mor de fam i de misèria, en mig de tenebres que no gosa penetrar per la temença de caure en la desesperança, i que ara, per una fatalitat inexorable, perd la única veu que fou digna i capaç

de relatar llur dissòrt, fent-se oir al món, en el mateix moment en que la catàstrofe ja no té límits i rebaça tot el que temíem de part de un enemic que, no-res-menys, ens havia ensenyat a témer fins el que no podia, ningú, imaginar-se.

Aquí, però, dec imposar silenci a tot allò que de personal hi ha en el meu dolor, sots-treure'm als records de una amistat de trenta anys, descartar el que tots quants han conegut i aïmat a Verhaeren ploren sense conort i han perdut per sempre, això és: una bondat sense pariona, un tresor de afeccions, una joia que irradiava la felicitat alentorn seu, que no refusava mai res a ningú, que feia, en benifet dels altres, fins el sacrifici de les pobres vagances seves, a copia de mil fadigues arrencades a una vida de treball sense fi ni compte; una benevolença, una senzillesa, una diafanitat de cor, de les que no n'hi ha exemple; un entusiasme, una innocència, una jovertut, més ben dit, una divina infantesa de l'ànima, malgrat dels seixanta hiverns que havia vist, que, sense treva, en tot ell hi aletejava, fent-ne, de cada minut passat a la seva vora, una lligó de valor, de bellesa, de felicitat, de amor. Dec, doncs, guardar-me tot això, servaïnt aquests sentiments i amagant les llàgrimes, per a uns dies menys tràgics, a l'efecte de no parlar, aquí, sinó de la desgràcia pública que fereix, en la seva persona, al trist poble atropellat, del qual n'era Verhaeren la veu més noble i autoritzada.

Perquè ell representava la Bèlgica sencera. Jamai s'havia vist, i en va en cercareu un altre exemple, encarnada en un poeta, fins aqueix punt, l'ànima de un país. Flamenc de família i de naixença, waló, es a dir, francès, per l'esperit i l'idioma, era, en bona veritat, el poeta de aqueixa raça de doble intel·lecte i un sol cor; i bé prou ho ha demostrat! Al seu gran cor, al seu cor immaculat, al seu cor de foc, al seu cor pregoníssim, hi duia tot el contingut espiritual de la heròica raça walona...

Al seu cor hi havia acumulat, per a difondre'ls, en torrents de bellesa, per tot el món, tots els seus tresors psicològics, tots els seus aspectes, les seves ciutats i les seves pagesies, el seu futur i el seu passat, llurs imatges i pensaments, llurs misteris i exuberances, llurs festes i dols, llurs alegries i dolors, fins el jorn de la gran iniquitat en que el destí, com si volgut hagués igualar, identificar, en la hora póstrera de la seva vida, més íntimament que mai, la propia existencia a la de la patria, es mostrà, vers ell, tan injust, tan implacable, com amb la mateixa Bèlgica!

Si Verhaeren pot sofrir allà, a l'infinit, aon repren llur espiritualitat noble i heròica una vida perfecta, la vida immortal; si alguna cosa li manca, no a la glòria seva, que creixerà perpetuament, sinó a la seva ventura, per tantes dissòrts amargada, ben segur que aquesta deficiència és que la fatalitat biològica, per consumir la injustícia, no li permeté llançar, davant de l'univers purificat, el crit triomfal que tots esperàvem, el crit immens i foll de la victòria, de la lliberació, que ja tenia a flor de llavis, a punt d'esclatar, i que ningú de nosaltres tindrà el dret, ni la força, per a emetre'l en lloc d'ell!... Emperò, no-res-menys, l'oïrem, aquest crit de gesta final; i no serà llançat per ningú més que per ell el jorn de la justícia triomfa-

dora; i, entre els clams de la resurrecció, dominant el brogit de les multituds entusiasma- des per la glòria conquerida, de sobte, se farà un silenci solemni, sacratíssim, i oïrem el re- mor alat, eteri, de l'ànima seva, que passarà, arràn nostre, tot parlant-nos de pau i amor....

No el plorem més... Si algú hi ha, d'entre nosaltres, que no ha mort, que no pot morir, és, ben cert, aquell que sabia donar vida a tot quant ell tocava, i que havia viscut sempre en plena immortalitat... Ell és, doncs, dels éssers excelsos, la memòria dels quals s'ofèn amb la tristesa i les llàgrimes pòstumes; i, tal com ell mateix diu en una trova profètica, en la qual pressentí la violència que causaria als nostres cors la seva mort material, que ens arrencà la volguda figura de l'amic per a enaltir la glo- ria seva i fer perdurable llur record :

Nous le sentons trop grand pour gémir sur sa tombe!

Després de aquest homenatge, que, en aquest centre literari, entre els millors, aon era tan conegut i tan admirat, devia jo a l'in- signe poeta, no estic pas per a parlar-vos de literatura...

En aquest moment en que la tragedia que es desenrotlla a Bèlgica des de fa més de dos anys assoleix el punt culminant, arriba al pe- riode més agut, més intolerable, no escau as- saborir el plaer dels estudis que produeixen el goig, l'ornament i l'honor de les hores delito- ses de la pau.

Avui cal tractar de un afer ben distint; una qüestió única domina totes les demés, i, per a nosaltres, és causa de vida o de mort... És de l'agonia de tot un poble, que devem parlar, avui, de un poble que en els presents instants es retorça, encadenat, en les darreres convul- sions del seu total aniquilament.

Per ventura, coneixeu, o, en tot cas, ben aviat n'haureu esment, de la eternida cri- da que els obrers belgues acaben de diri- gir a tots els seus germans del món que fins ara havíem cregut civilitzat... Mai, potser, des de que aquesta terra que ens aguanta pren- gué la forma humana, s'ha oït ressonar sem- blant crit d'angoixa; i el més trist, el més ter- riblement dolorós, és que cal proclamar que, ja mai, aquest clam, fou tan justificat com ara! Per a capir-ne la força i la tràgica urgència de la crida que al món proletari adreça el poble belga, des del fons de la seva ànima dolorida, agonejant, cal comprendre que no és una pàgina més o menys eloqüent o emo- tiva, la ruina de la Bèlgica, sinó un veritable monument de horrors i de desesperances es- fereidores, de trasbalsaments irreparables, da- vant dels quals efectes totes les asercions estan autènticament provades i resulten pàlides en comparació de la veritat...

No en faré el resum de aquesta crida, que haureu llegit o llegireu en el text propi, i que no en necessita de comentaris, abastant-se a sí mateix i abastant a tot el món. Després de ha- ver-lo llegit, vosaltres, compendreu que jutgi inútil afegir-hi ni un mot, i que, no obstant, se'm faci difícilíssim parlar-vos de res més....

Al text al·ludit hi batega el sentiment cau- sat per una de aqueixes catàstrofes que opri- meixen tots els cors, imposant-s'hi per la in- contrastable força patètica amb que es mani- festen, i foragitant-ne, ensems, tota altra sen- sació i tot altre afecte... És impossible fixar el

pensament sobre cap afer estrany, sigui el que es vulgui, quan la pensa se sent afectada per la obsessió aclaparadora de que en els instants presents cinc-cents milers d'éssers humans, tota la població obrera belga que ha sobre- viscut a la invasió, està reduïda, o a punt de ésser reduïda, a la esclavitut; i, com deia jo mateix l'altre dia — puix no havent variat la hecatombe en bé, sinó en mal, jo no puc de menys, i perdoneu-m'ho, que repetir el ma- teix plany de agonía—, quan dic esclavitut, vui referir-me, en realitat, a quelcom més horrorós que la esclavitut, perquè ara són de un refinament de crueltat tal, els dominadors, odien els homes per ells flagel·lats fins a una inhumanitat tan profunda, com ho tenen pro- vat amb excés en altres circumstancies, que no pensen en altra cosa que en l'anorreament, en la mort, en l'aniquilament de les forces de les víctimes, perquè consideren que, quantes menys ne restin, finida la guerra, tants homes de menys seràn llurs enemics inconciliables...

MAURICE MAETERLINCK

Ara, més que mai!...

Si, ara, més que mai, convé repetir el que tan sovint venim dient i pregant als vers catalanistes, als aimants del na- cionalisme de la nostra terra. Ara, més que mai, hem de saber, hem de voler manifestar, davant del món sencer, la nostra ànima cata- lana, la nostra viva i noble aspiració de lli- bertat, d'aquesta llibertat que cerquen els homes que lluiten contra aquells que la tenen closa en llurs sagnants i inhumanes mans, i que, avariciosament, l'apreten bò i escanyan- la per a la que, els que hi tenen dret, no puguin fruir de llurs bel·leses, de llurs benifets... Hem de demostrar, ben altament, el nostre més ferm desig de viure dignament, allunyats dels camins que menen a l'inconegut i apartant nos també dels camins obscurs de la opres- sió que cada cop sembla que s'apropi amb

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

**Recomanem a tots els nostres
amics-corresponsals als quals els
hi tenim enviats rebuts per al co-
brament, se serveixin enviar-nos
totes les quantitats que tinguin en
poder seu per tal de facilitar la
bona marxa econòmica del nos-**

:: :: tre setmanari :: ::

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS :: REPRESENTACIONS

:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::

CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226

:: SANTIAGO DE CUBA ::

més rapidesa contra el nostre poble, i tot per culpa del nostre etern caràcter que, sots la capa de l'aparent energia, hi amaga la pecu- liar feblesa; i és feble, el nostre caràcter, per- què, malgrat ésser, els catalans, prou intel- ligents per a saber coneixe'ns la nostra feblesa, estem mancats de la necessaria força de voluntat per a fer prevaler, en moments com els actuals, la raó de la existencia del nostre salvador moviment nacionalista.

Fins avui no hem demostrat més que saber enraonar i fer projectes... però projectes sola- ment, i encare deixant-los a la superfície, sens procurar que profunditzessin gens ni mica, cosa que, a la faç del món, ens va posant en situació verament ridícula, car, un poble que, com el nostre, senti les nobles aspiracions de la llibertat, que servi, en les venes de llurs fills, la sang generosa amb la qual està escrita la seva gloriosa historia, com pot conformar- se a viure nacionalment deformat i mancat, gairebé en absolut, de consciència?

És hora ja de que despertem d'aquest llarg i pernicios ensonyament; és hora ja d'aixecar la testa més enlaire del que la tenim sempre, perquè vegin, els de dins i els de fóra, que, per a nosaltres, ja ha arribat l'au- rora d'un dia ple de llibertat i de glòria, després de la nit llarguíssima d'angoixes i privacions; és hora ja de fer ús de la més noble i més segura de les armes de que ens hem de valer per a fer triomfar les nostres aspiracions; aquesta arma, com ja s'ha repetit infinitat de vegades, és l'idioma, és la llengua nacional; car, si aquest orgue tan poderós de nostre ésser serveix per a exterioritzar tots els nostres pensaments, bé és natural i humà que serveixi, ensems, per a que expandeixi, arreu del món, les nostres ideologies reivindicado- res, puix l'idioma és un tresor tan gran, que sols té comparança amb la existencia humana, car la llengua de un poble representa la vida col·lectiva del mateix...

I l'idioma, la llengua nacional, no és, sola- ment, per a parlar-la, no; que la parla és per a escriure-la, fent-la, així, arribar a tots els in- drets del món, i fent conèixer, per totarreu, la existencia de un poble que vol tornar a ésser, que deu tornar a ésser com era, que vol om- plenar, amb noves gestes immortals, les pàgi- nes de la seva historia moderna... Per això és que nosaltres, els vers catalans, els que sentim l'anhel de la llibertat, no hem, no podem abandonar les esperances d'assolir-la, sinó pel contrari, hem de servir el nostre més ferm coratge i energia, bò i procurant que els nos- tres germans de patria que resten indiferents i inconscients del llur deure, aquests catalans que no veuen, els uns, i que no volen veure, els demés, el que passa al seu entorn, es convencin del valor social i humà que repre- senta la solució del transcendent problema de l'esdevenidor de la nostra terra.

I és, ara, més que mai, que hem de ma- nifestar la nostra vitalitat i la nostra ànima ben catalana; és, ara, més que mai, que hem d'omplenar-nos de coratge i fermesa per a saber portar els nostres ideals vers la victoria, i és, ara, més que mai, que hem de manifes- tar-nos dignes del nostre poble i poguer dir que el català que no és català, no és res, ni dins de la patria ni fóra d'ella...

EMILI PELLICER I JEREMIES

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

A la Redacció nostra s'han rebut els següents donatius destinats al Nadal del Voluntari Català, organitzat pel Comitè de Germanor, a les oficines de qual benemèrita institució han sigut entregades les quantitats.

	Pessetes
Josep Rabella i Segalés.	1,—
Antón Segalés i Grau	1,—
Un fill del Masnou	5,—
Artur Solé	1,—
Manuel Lladó.	5,—
Joaquim Garrigosa	1,—
J. Mogas i Fussellas.	1,—
Pere Gurgui	1,—
Vicens Cortinas	1,—
Antoni Carcassona	15,—
Manuel Folguera i Duràn.	25,—
M. Oliver	1,—
Martí Vilanova	1,—
B. Oliver.	0'25
A. Canals	1,—
Vicens Mari	0'50
P. Oliver i Domenge	1,—
M. R.	5,—
F. X. Casals i Vidal.	5,—
Sebastià Morera	0'50
Varis socis de La Barrina.	8,—
Enric Ferrer	1,—
Joàn Duràn	1,—
Pau Ruiz Agrà	0'50

ELS DEPENDENTS DE LA CASA MIR I SUÑOL

Josep Nin	2,—
Josep Piera	2,—
Adrià Presas	2,—
Joàn Alavedra.	1,—
Jaume Viñas	0'50
Enric Prat	0'50
Josep Gorro	3,—
Jeroni Gubern	1,—
Ricard Vidiella	1,—
Pau Font	1,—
Rosend Mir	1,—
Miquel Rabella	1,—
Josep Ribalta	1,—
Jaume Fonolleda.	1,—
Joàn Fonolleda	1,—
Martí Estany	1,—
Leonor Estany	1,—
Enric Pomar	1,—
Josep Casas	0'50
Salvador Sala	0'50
Jordi Masoliver	2,—
Emili Alsina	2,—
Antoni Roig	1,—
Enric Miret	3,—
Mateu Vidiella	0'50
Josep Marquina	1,—
Lluís Casamitjana	1,—
Antoni Antich	2,—
Josep Fournier	2,—
Lluís Estany	1,—

Total. 121'25

..

La nostra subscripció, oberta amb el fi d'enviar «paquets d'apadrinament» als voluntaris catalans s'ha vist augmentada amb el donatiu següent:

	Pessetes
Suma anterior.	941'25
SEU D'URGELL	
J. Domenjó i Muns	2'—
Ascendeix ara, per tant, la subscripció, a la	
SUMA DE	943'25

Els segells que anunciem hem posat a la venda ens han sigut cedit pel seu autor Fermi Tubau.

El nostre amic F. Pèll i Cuffi ens ha entregat dugues ampolles de vi ranci que hem fet a mans del Comitè de Germanor.

Ho agraïm.

AL VOL

Als fills heroics de Catalunya

A VOSALTRES, abnegats catalans que doneu la vida per la llibertat, LA NACIÓ, des de aquest epistolari — que és el púlpit i el trón de la seva espiritualitat ideològica —, tot descendint-ne, en vostre honor, i vinclant-se reverent, us ofereix el més elevat testimoni de l'admiració i el respecte que l'inspiren tan sublim heroisme!

I, en retre-us homenatge, legionaris catalans, tots els que componem aquesta publicació, amb l'ànima commosa de joia intensa per ésser vosaltres germans nostres, us desitgem un any nou, en guerra, o en pau, ple, amarat, de hores victorioses, de optimismes encoratjadors, de visions, diàfanes i resplendents, de un futur de gloria!....

Un indici evident de que la pau perdurable haurà estat obra dels soldats de la civilització, al gloriós exèrcit dels quals vosaltres hi ocupeu un lloc preferent, és que els negadors de la vida, els generadors de la guerra, ara, ja demanen treves, ja no s'hi veuen amb cor de vèncer el que és invencible: la dignitat, l'esperit, l'ànima dels pobles, lliure per essència; és un fet, doncs, que els Estats aliats contra els Imperis invasors hauran determinat, en època pròxima, la pau del món!

LA NACIÓ, que, des del moment en que la tragèdia europea començà, segueix, anhelosa, els batecs del cor dels catalans que hi fóreu actors des de les primeres escenes, avui, es complau en renovar, als heroics legionaris de la catalana terra, el testimoni del seu amor més pregón i de la deferència personal particular més elevada, per les accions conegudes i per les que restaran recloses als arcons misteriosos dels episodis ignorats que a la guerra present, com a totes les guerres, han tingut efecte, i més en aquesta, de magnituds superlatives en tots els seus aspectes, però que, per aquesta precisa circumstància, són més dignes de tenir-los en compte, els actes heroics passats per alt, i de molts dels quals la eterna mare nostra pot estar-ne ben segura, vosaltres n'haureu estat gloriosos protagonistes!

Legionaris catalans! La humanitat conscient us admira... Els germans vostres us alaben i us veneren... LA NACIÓ us ha consagrat com a fills predilectes de la patria, i, confosa, enlluernada, pels lumínics resplendors que irradien les auriolles de gloria, de triomf, de victòria espiritual, que circumden les testes vostres, sereníssimes, tot inclinant el bust i acotant el cap; joiosa, us saluda!

La llum va fent-se

A l'Alta Cambra de l'Estat espanyol, un Ministre, contestant a un senador de la extrema dreta, li ha dit que s'ha acabat això de nomenar els obrers catòlics i no catòlics; ara, els obrers, són socialistes o no socialistes, i no pot admetre's altre qualificatiu per als obrers, en la hora actual... I quan això pot oir-se de llavis de tot un Ministre de un Estat com l'espanyol, cal preguntar-se què dirien els veritables socialistes si s'hi trobessin...

I hem de prescindir de la convicció, de la sinceritat del Ministre; perquè no és ell qui parla, no; és la època, és l'ambient, és la llum que va fent-se, i va invadint-ho tot, i va tornant la salut als homes!

L'actuació de les nostres Joventuts

Cap d'any català

A MB aquest títol, a començos del present any 1916, la Joventut Catalanista de Barcelona, iniciava, feliçment, aquest patriòtic festival, per tal d'anar-lo celebrant successivament cada primer d'any, fins que, pel seu caràcter, significació i importància, esdevingui la veritable Festa Nacional Catalana.

Començar les tasques de la nostra actuació nacionalista amb una esplendorosa manifestació de la pròpia vitalitat en la data del primer dia d'un any de la nostra existència, té quelcom de simbòlic i de reconfortador.

Un nou any de la nostra vida i de la vida de la nostra patria, deu significar per a nosaltres, catalans, una nova i amplia reafirmació dels nostres ideals, del nostre viure nacional que sent fretura de bategar al costat dels pobles lliures i dignes, de tot el món.

Com més conscients de llur personalitat són els components d'una patria, més conscient i més lliure és la vida de la mateixa, i aquesta consciència sols l'asseleixen aquells pobles que, impositos de la causa de la llur degeneració, de la llur deformació nacional, fan tots els esforços per a anorrear-la i reduir-la a la imbecilitat.

La nostra postració actual, és deguda al centralisme i a la inconsciència del nostre poble; hem de fer, doncs, homes conscients i ajudar a tots aquells qui aquesta tasca realitzin.

Era amb aquest fi que la Joventut Catalanista de Barcelona instituïa el festival de que parlem, celebrant-lo, per primera vegada, el dia 1 de Gener de l'any que va finint-se, i propoant-se repetir la organització i celebració del mateix en anys successius amb l'únic i exclusiu objecte d'arbitrar cabals destinats a la protecció de l'ensenyament en català i a tota obra nacionalitzant del nostre poble.

De la festa de l'any que s'apropa, s'en destina el profit metàl·lic que s'obtingui a l'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, reservant-se, però, un petit tant per cent a la nostra Premsa, de Barcelona, que expandeix els nostres ideals de llibertat i dignificació humanes.

En concret, no podem encare, avui, donar el programa del Festival. Sols ens és possible avançar que, segurament, es farà al Palau de Belles Arts i que s'encarregarà de la part musical del mateix la Schola Orpheonica, que tan bella tasca acaba de realitzar amb els concerts populars darrerament donats, amb tan èxit, a la barriada de Gràcia, secundada per la renomada cobla La Principal, de Cassà de la Selva, tan falaguerament acollida pel públic en el festival passat, i algún altre element, qual cooperació està gestionant-se.

PER AL SOSTENIMENT DE

LA NACIÓ

D EL CAU GRILLAT, de Mataró, acabem de rebre la quantitat de quaranta pessetes, que, afegides a l'import de les diverses llistes de donatius publicades anteriorment, fan ascendir a cent-cinquanta-nou pessetes la suma que, fins avui i amb destí a l'eixugament del dèficit que ens produï la publicació de LA NACIÓ durant el trimestre passat, portem recaudada.

És amb tota l'ànima que agraïm als amics de Mataró l'important donatiu que ens han remès.

MIGRANYA, DOLORS NEURALGICS

FEBRES, Etc., SE CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia., J. Segalà

Al detall: En totes les farmacies CAPSES D'UN CATXET : 35 cènts.

L'actuació obrera

La vaga general de 24 hores

DILLUNS passat, dia 18, fou portada a terme la vaga general, ja de dies anunciada, com a protesta de l'encariment de les subsistències, i pel malestar a que l'obrer es veu condemnat per efecte de la despreocupació dels governants, mentre una gran part dels industrials van enriquit-se aprofitant les anormalitats originades per la guerra, tenint el cinisme de negar-li un mós de pa més al treballador, que ha de lluitar amb els desavantatges econòmics que representen els lloguers, els queviures, a preus elevadíssims, i el jornal, cada dia més desproporcionat, donant-se el cas especial i xocant de que en moltes nacions bel·ligerants, que sembla que el proletariat hauria de bregar desesperadament amb la situació econòmica, a més de cobrar un jornal superior, adquireix els articles de primera necessitat a més baix preu que aquí, que gaudim una neutralitat tan gris...

Contra tot això i tenint ben presents altres injustícies, els obrers, el darrer dilluns, en fer pública ostentació de la seva força moral, en protestà tot dignament.

Les heroïques — pfff! — autoritats de Barcelona invadiren els carrers de la ciutat de gent armada, en particular les barriades fabrils i obreres, tant, que un home es deia si hauria arribat el dia de la repartidora, o un esdeveniment per l'estil, i els burgesos, espordits, havien demanat quart i ajuda a tots els poders per a defensar les seves vides i salvaguardar les seves hisendes...

A la urb s'hi notava l'absència del moviment quotidià; de les fàbriques no se n'engegà ni una, i a Sans, al Clot, a Sant Martí, a Gràcia, al Poble Nou, a totarreu, tothom vagava; les botigues, solidaritzant-se amb els obrers, tampoc obrien les portes; i els vaguistes, fermes, serens, dignes, pacífics, deambularen tot el dia pels carrers i passeigs centrals, donant una mostra més de la consciència cívica i de la virtut social que posseeixen; i si algun xoc té efecte, a voltes, amb els agents públics encarregats de garantir l'ordre i la pau a les vies urbanes, cal dir-ho ben clar i ben fort, no és pas dels obrers la culpa de les conseqüències que sovint han de lamentar-se, sinó que, justament, tot això de revolta popular, a Barcelona, és promogut pels mancaments que, sovint també, sofreixen els obrers en la seva dignitat, com a homes, i en les seves aspiracions i en els seus drets, com a productors de totes, absolutament totes, les riqueses col·lectives!

Al port fou quasi total la vaga, veient-s'hi una desanimació desencoratjadora per als burgesos...

A totes les regions industrials de Catalunya se secundà dignament la vaga protestadora; fins a les comarques més refractaries als moviments socials s'hi vegé i s'hi sentí la consciència popular.

A Calella, a Vic, a Lleida, a Figueras, a Terras-

sa, a Mataró, a Sabadell, a totarreu, fou un èxit esclatant la pacífica manifestació de protesta obrera del dilluns de la present setmana.

En resum. Els treballadors de Catalunya mostraren, un dia més, la seva dignitat social. La burgesia, malgrat de tot, desconfiada, com sempre... Les autoritats... no mereixen ni l'honor dels nostres comentaris!

NOVES

La Joventut Catalanista Els Nét del Almogàvers—Secció de Propaganda del Casal Nacionalista Martinenc—celebrarà, demà diumenge, a les onze del matí, l'anunciat homenatge a en Joan Maragall, al peu de la seva estatua emplaçada al Parc de la ciutat.

Punt de reunió pels qui desitgin assistir-hi: a dos quarts d'onze, a l'Arc del Triomf.

La Schola Orpheonica acaba de donar un cicle de tres concerts populars matinals al teatre Principal de la barriada de Gràcia, veient-se tots tres presencials i escoltats per un auditori nombros, entre el qual no podien mancar-hi aquells que, pas a pas, han seguit el camí de ascensió i perfeccionament de la simpàtica agrupació musical. El passat diumenge donà el darrer concert de la serie, assolint, com els dos anteriors, una acollida falaguera, rebent, els orfeonistes, com a premi de la seva tasca meritíssima, grans i belles demostracions d'entusiasme i joia. Les obres de Bimmel, Rameau, N. Freixas, Mendelshon, Marcet, Montes, Zöllner, Thomas, Mozart, Grieg, Pecanins i altres, que integraven el programa, foren acuradament interpretades, obtenint, el mestre director Marcet i els seus deixebles, un seguit de picaments de mans, a cada concert més estimulants i entusiastes. I no cal dir que als finals de tots tres concerts *Els Segadors* eren cantats entre ovacions xardoroses.

El proper dilluns, a les deu de la vetlla, a la Schola Orpheonica—Baix de Sant Pere, 55, principal—s'hi celebrarà una audició de sardanes, la qual està encarregada a la cobla Barcino.

La Secció d'Esbarjo del Centre Nacionalista Català—Lladó, 7, pral.—ha organitzat, per a les properes festes, el següent programa:

LA NACIÓ

ABONAMENT

2 pessetes trimestre : : Estranger: 3 pessetes

Dia 24, a dos quarts de deu de la vetlla, representació del drama *Maria Rosa*, d'en Guimerà i *La eterna qüestió*, de l'Avel·lí Artís.

Dia 25, a les quatre de la tarda, audició de sardanes per la cobla Barcino; i a la nit, a les deu, seran posades en escena *La flor de la muntanya*, d'en R. Bordas, i *Mala nit*, d'en Josep M. Pous.

Dia 26, a tres quarts de quatre de la tarda, funció teatral, interpretant-se *El lliit del capità* i *La Marmota*. Després d'aquesta funció seran ballades sardanes i ballets.

La esmentada Secció d'Esbarjo del propi Centre, té en preparació un notable Festival a profit del fons de propaganda de la U. C.

L'Agrupació Catalana Verdaguer ha organitzat, per al dia 26 del corrent, a les onze del matí, una audició de sardanes a càrrec de la renombrada cobla La Principal Barcelonina. Aquesta audició serà donada al Passeig de Sant Joan, encreuament amb el carrer Aragó, executant-se un selecte programa.

L'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, que té la missió de treballar pel desvetllament de la nostra consciència patriòtica, convoca els nois i les noies catalans al V Concurs Nacional de Historia de Catalunya, que tindrà lloc i efecte, aquesta vegada, a la ciutat de Girona, durant les fires del 29 de Octubre al 6 de Novembre, en la data que s'anunciarà oportunament, l'any proper de 1917.

El Consell Directiu de la Protectora, seguint la norma que s'imposà ja l'any 1914 de celebrar els concursos de Historia, alternativament, a Barcelona i altres poblacions de Catalunya, i tenint en compte que el concurs de l'any present ha estat efectuat a la nostra capital, ha disposat que el proper certamen se celebri a Girona.

L'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana prega a tots els catedràtics, mestres i mestresses, oficials i no oficials, entitats i particulars, que posin tot l'interès en preparar els joves i les donzelles per a concorre-hi, car, així, realitzaran una de les obres més patriòticament renacionalitzadores de la nostra terra, puix quant més coneguda ne sigui la historia, més estimada i respectada serà Catalunya.

A l'Orfeó Gracienc, diumenge passat, al vespre, s'hi executà l'anunciat recital pels distingits professors de violí i de piano, respectivament, Ernest Grau i Antoni Laporta, interpretant, ambdós, amb força cura i mestria, les interessants i escollides composicions que formaven el programa, essent pagada la selecta labor dels prestigiosos concertistes amb una serie de merescudes ovacions.

Degut a les gestions portades a cap per la Empresa del teatre Principal de Gràcia prop del Concell directiu de la Schola Orpheonica, ha lograt que dita Schola doni un quart concert popular matinal, que se celebrarà demà, diumenge, a dos quarts d'onze del matí.

Entre altres obres, es cantaran la gran obra de Gounod «La Gallia» i la de Wagner «Marx» de presentació del Tannhäuser.

C. E. d'Arts Gràfiques, S. A.—Mallorca, 257 bis

MUNDIAL PALACE

COBERTS DES DE PTES. 3'50 - CONCERT TOTS ELS DIES

Els divendres Boullabaisse - Dissabtes menú corrent i vegetarià

PORTA DE LA PAU

Dr. Vilà i Torrent

ON PARLE FRANÇAIS

ENGLISH SPOKEN

MAN SPRICHT DEUTSCH

BARCELONA — Carrer Roger de Llúria, 44 (entre Gran-Via i Diputació)

METGE ODONTÒLEG, de les Escoles dentals de Madrid i Philadelphia (E.E. UU.)